

34. Västerbottens läns norra valkrets, innefattande återstoden af länet;

35. Norrbottens läns södra valkrets, innefattande Piteå, Älfsby, Arvidsjaur's lappmarks, Arjeplogs lappmarks, Neder-Luleå, Öfver-Luleå samt Jockmocks lappmarks tingslag äfvensom Piteå och Luleå städer;

36. Norrbottens läns norra valkrets, innefattande återstoden af länet.

Om remiss till konstitutionsutskottet anhålles.

Stockholm den 25 januari 1912.

Joh. Nydal.

Nr 94.

Af herr **Nydal**, om ändring af 2 § i förordningen om landsting.

På samma grunder, som jag anført i en motion om ändrad kretsindelning för val till Andra kammaren, synes det mig, att det proportionella valsättet vid val af landstingsmän icke till fullo medfört de därmed afsedda fördelar, emedan valkretsarna tilltagits åtskilligt mindre än lämpligt varit. En ändring af bestämmelserna om dessa valkretsars bildande i syfte att göra dem åtskilligt större synes mig därför önskvärd.

Enklast vore därvid att låta hvarje domsaga på landet utgöra en valkrets, medan samtliga städer inom ett landstingsområde finge bilda en krets. Men en sådan förändring torde synas de flesta alltför vidtgående och medföra alltför stora rubbningar i nu gällande bestämmelser. Med närmare anslutning till dessa torde det därför finnas nödigt att dela de folkrikaste och de vidsträcktaste domsagorna i två valkretsar

för hvardera, men ej flera, att låta de folkrikare städerna fortfarande bilda egna valkretsar, och att undantagsvis medgifva fördelning af öfriga städer inom ett landstingsområde mellan två kretsar.

Mest ändamålsenligt synes därvid vara, att de folkmängdssiffror, som äro bestämmande för indelningen i valkretsar, hvar för sig ökas med hälften. Enligt nu gällande bestämmelser skola domsagor med minst 30,000 invånare delas i två eller flere valkretsar med minst 10,000, högst 30,000 invånare. Minimitalet torde här böra ökas till 15,000, hvaremot ett maximalt, som skulle vara 45,000, icke torde behöfva utsättas, då de folkrikaste domsagorna enligt sakens natur med första torde så regleras, att ett sådant maximalt blott i ytterst sällsynta fall kunde uppnås eller öfverskridas.

För de domsagor med mindre folkmängd, som i följd af stor vidd eller liknande orsaker anses böra delas, förefalla de nuvarande bestämmelserna sväfvande och obestämda. Större klarhet vinnes, om de utbytas mot en enkel bestämmelse, att domsaga skall delas i två valkretsar, så snart dess område öfverstiger 125 kvadratnymil. Denna gräns har valts i analogi med den, som jag utsagt i min motion om delning af vidsträcktare län i två kretsar för val till Andra kammaren.

Hvad städerna beträffar, torde den lägsta folkmängdsgräns, som berättigar stad att bilda egen valkrets, äfvenledes böra höjas med hälften, eller från 6,000 till 9,000. Öfriga städer inom ett landstingsområde kunna lämpligen bilda en enda valkrets, och den regel, som nu är stadgad om deras indelning i valkretsar, hvilka så vidt ske kan skola äga en folkmängd af minst 6,000 och högst 12,000, bör förvandlas till undantag, då den blott i ett par enstaka fall kan vinna tillämpning, om lägsta folkmängdsgränsen höjes från 6,000 till 9,000. Högsta folkmängdsgränsen, som annars här skulle blifva 18,000, bör däremot saklöst kunna borttagas af samma skäl, som nyss anfördes för domsagorna.

På grund af det nu anförda föreslår jag alltså,

att Riksdagen för sin del ville besluta följande ändrade lydelse af § 2 i kungl. förordningen om landsting den 21 mars 1862:

1. (oförändradt).
2. Domsaga med en folkmängd af 45,000 eller däröfver skall delas i två valkretsar under iakttagande, att för hvarje valkrets komma att utses minst fyra landstingsmän; att området för hvarje valkrets skall kunna omslutas med en sammanhängande gränslinje;

att delning af domsaga, som utgöres af flera tingslag eller härad, verkställes, där sådant utan afvikelse från redan gifna regler kan ske, efter tingslag eller härad; samt att eljest delning i valkretsar sker efter kommuner. Utan hinder af hvad nu är sagdt må dock af tingslag bildas valkrets med mindre folkmängd än 15,000, då synnerliga skäl därtill äro.

Med tingslag — — — egen domkrets.

Domsaga, hvars folkmängd ej uppgår till 45,000, utgör en valkrets; dock att, där dess område öfverstiger 125 kvadrattymil, domsagan må delas i två valkretsar, skolande vid sådan delning iakttagas hvad ofvan för delning af större domsaga finnes stadgadt.

Höra delar — — — en valkrets.

3. Stad, hvars folkmängd utgör minst 9,000, bildar egen valkrets. Öfriga städer inom ett landstingsområde bilda en valkrets, men fördelas i två valkretsar, där folkmängdens storlek medgifver bildande af sådana med ett folkmängdstal af minst 9,000.

4. Därest det antal — — — att landstingsmännens antal för hvarje valkrets ej må vara lägre än 4.

5. (oförändradt).

6. (oförändradt).

Om remiss till konstitutionsutskottet anhålles.

Stockholm den 25 januari 1912.

Joh. Nydal.

Bilaga.

Domsagor, som delas i två valkretsar

A. På grund af folkmängd öfver 45,000.

Södra Roslags, Stockholms län.
Södertörns, Stockholms län.
Uppsala läns norra, Uppsala län.
Nyköpings, Södermanlands län.
Vingåkers, Södermanlands län.
Östbo och Västbo, Jönköpings län.
Östra Väreuds, Kronobergs län.
Villands och Östra Göinge, Kristianstads län.
Luggude, Malmöhus län.
Torna och Bara, Malmöhus län.
Hallands södra, Hallands län.
Askims m. fl., Göteborgs och Bohus län.
Marks m. fl., Älfsborgs län.
Väster-Närkes, Örebro län.
Falu, Kopparbergs län.
Gästriklands, Gäfneborgs län.
Medelpads Östra, Västernorrlands län.
Västerbottens Södra, Västerbottens län.

B. På grund af storlek öfver 125 kvadratnymil.

Jämtlands Norra, Jämtlands län.
Härjedalens, Jämtlands län.
Västerbottens Västra, Västerbottens län.
Piteå, Norrbottens län.
Luleå, Norrbottens län.
Gellivare, Norrbottens län.

C. På grund af delning mellan två landstingsområden.

Aspelands och Handbörds, Kalmar län.
